

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz **FÖLDES EDE** könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A költségvetés.

A jövő évi államköltségvetést tegnapelőtt terjesztette Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter a képviselőház elé. Expozéja ezúttal nemcsak az államháztartás helyzetéről nyújt világos, áttekinthető képet, hanem körvonalozta a kormány szociális és gazdasági politikáját is, mely a jelen budget keretében először jut kifejezésre.

Maga a budget ehhez képest lényegesen eltér az előzőtől. A szükségletek 48 millió koronával emeltetnek, de ez a többlet részint a szaktárczák növekvő bevételeiben, részint az államjövödelmek zárszámadásilag igazolt emelkedésében teljes fedezetet talál. A mérleg végső eredményre kerek 20.000 korona fölösleggel záródik. Elmondhatjuk tehát nyugodtan, hogy államháztartásunknak az ex-lex állapot alatt megzavart rendje nemcsak helyreállt teljesen és véglegesen, hanem az egyensúly megbirja egy nagyobb szabású kormánypolitika anyagi terheit is anélkül, hogy akár az adózók újabb áldozatokkal terheltetnének, akár az állam hitelét volnánk kénytelenek igénybe venni.

E kormánypolitikának két módszere van: egyik szociális téren igyekszik az ország lakosságát a viszonylagos közjólet áldásaiban részesíteni s a társadalmi rétegek békés egyensúlyát fentartani, másik közgazdasági tevékenységgel törekszik a keresőképességet növelni, a munkának új tereteket, a jövedelmekhez új forrásokat nyitni, hogy az adóképeség az egész vonalon emelkedjék.

Wekerle expozejából megtudhatja az ország, hogy a kormány e két módszert az államélet összes ágazataiban a legfinomabb részletekre kiterjedőleg, átgondolt tervezet szerint kombinatív és fokozatosan alkalmazza.

Szociális programja nem áll meg a munkásbiztosítási és betegápolási javaslatoknál, amiket a kereskedelmi miniszter nyújtott be a Háznak. Kiadólag gondoskodik első sorban az állam alkalmazottairól, végrehajtja fizetési- és lakbérviszonyaik rendezését, számot vet az államvasutasok jogosult igényeivel, sőt eleget tesz a felekezeti tanítóknak és lelkészeknek is, akiket jelentékeny jövedelemkiegészítéshez, kongruához juttat. Gondja lesz rá, hogy az állami üze-

mek munkásai magasabb munkabérhez, nyugdíjhoz jussanak, s ellátásra való igényük kiterjesztessék családjaikra is. A földmívelési tárcza szociális reformtervei közül külön kiemelte Wekerle az új gazdasági cselédtörvényt, a gazdasági munkások ügyét, a parcellázás és telepítés rendszeres folytatását s a hegyvidéki akció sikeres befejezését. Szociális reformalkotásai közé sorolja a kormány az adóreformot is, mely Wekerle nyilatkozata szerint már oly előhaladt stádiumba van, hogy talán még ez év zártáig a parlament elé lesz terjeszthető.

A szociális problémához tartoznak végül azok az intézkedések, amiket a kormány a kivándorlás csökkenésére, a visszaköltözés megkönnyítésére s a közegészségügyi viszonyok javítására tenni szándékozik, amely szándékok realizálását már a jelen költségvetés jelentékeny összegekkel kezdi meg. Méltán fejezte ki Wekerle ezek alapján azt a reményét, hogy az állami gondoskodás ennyifele jele láttára a szocialista igaztók nem vihetik többé destruktív irányu harczokba a néptömegeket s az államnak nemcsak joga, de ereje is lesz, hogy az ily iz-

TÁRCZA.

Állatvédelem az iskolában.

II.

Figyelemmel ezekre a czélokra, a népiskola tantervében szereplő tantárgyak alapvetéle mellett keressük, hogy hol miként munkálkodhatunk a helyes irányban.

Egy fontos feladata a néptanítónak az, hogy mint népnevelő, növendékeinek képzésében ne szorítkozzék a tanterem szűk határain belül való működésre, hanem lehetőleg kísérelje figyelemmel növendékeinek az iskolán kívül való viselkedését is, kiváltképpen pedig legyen figyelemmel arra a modorra és bánásmódra, melyet növendékei az állatokkal való érintkezésben tanúsítanak, hogy jóindulatu tanításában a gyakorlati étellel kapcsolatban részesíthessék a gyermekeket.

A néptanító a család és iskola közötti szoros kapcsolatot, a mindkettőt egy áldásos tényezővé egybefűző hidat akkép terem-

heti meg, ha a gyermeknek elsősorban azokról a házi- és egyéb állatokról beszél, melyekkel a gyermek otthon nap nap után érintkezik, és melyeknek élete számos apró részleteivel gondolatainak oly bő anyagot szolgáltat. Ha a tanító ennél a beszéd tárgyánál a kellő hangot etalálja, akkor a különben hallgatag és huzódózó gyermekek nyelve meg van oldva, bizalmatlanságuk megtörve és a jóindulatu oktatásai fogékony és hálás talajra találnak.

Meg kell jegyezni, miszerint az iskola paedagógiai céljának, a tanító és növendékei között való viszony bensőbbé tételének nagy előnyére szolgálhat az, ha a tanító időnként növendékeivel sétát tesz erdőn, mezőn és ott, a szabad természetben keres alkalmat arra, hogy a gyermekeket az állatok életmódjával, természetével megismertesse és a természetben az állatvilágot velük megkedveltesse.

A szabadban való séták egyike-másika a téli időszak beálltával ejthető meg és ez a séta alkalmat szolgáltat arra, hogy a gyermekek megfigyelhessék a vándorutra kelt

madarak hiányát és az itthon maradottaknak a zord időjárás és fogyatékos táplálkozás által okozott viszontagságait. Ez a megfigyelés nemcsak alkalmas arra, hogy az állatok iránt való részvétet és szánalmat ébressze, hanem arra is, hogy a télen éhező madarak etetésével törődjenek és abban örömmüket leljk.

Az erkölcsi tanításnál a példák nagy számát meríthetjük az állatvilágból és majdnem minden erény tárgyalásánál a legtalálóbb vonatkozásokat idézhetjük az állatok életének gazdag tárházából. A sok közül elég, ha itt egy-két példát idézünk. A szorgalomra nézve a méh és hangya, a tisztaságra nézve a házi macska, a takarékosagra és gondosságra nézve többek között a hőr-csög és ürge, az anyai szeretetre nézve a sok közül a ló, tehén és madarak, a hűségre nézve a kutya, okosságra nézve az elefánt viselkedése és élete bő anyagot szolgáltat.

A természetrajz, melynek elsősorban az a feladata, hogy a természetnek mint egy szerves, részeiben és egészében összhangban

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

gatasok ellen a leghatározottabban föllépjen.

Gazdasági regenerációink eszmekörében a kormány nagy súlyt helyez a gazdasági szakismeret fejlesztésére és terjesztésére. Közel 2 millió koronával nagyobb dotációban részesíti máris a szakintézeteket. Harmadfél milliót szán arra, hogy a pósta- és telefonszolgálat tökéletesíttessék. Nagyobb összegek szánvák az erdőkezelésre, a dohánytermelésre, a borászatra és selyemtenyésztésre; másfél millióval nagyobb dotáció jut az állat- és tejgazdaságra. Emelkedő szükségletek honoráltatnak továbbá a tengerhajózás, a viczinális vasutak s az utahálózat kiépítése dolgában. Közel másfél millióval indítja meg a kormány a bejelentett nagyszabású iparfejlesztési akciót. Ide vágnak azok az intézkedések is, amikkel a kormány a birtokviszonyokat rendezni s az új kataszteri felmérések munkálatát sietetni kívánja.

Daczára a tetemes új kiadásoknak, Werkerle megnyugtatta az országot, hogy államszükségleteink úgy az évi normális jövedelmekben, mint a befolyandó hátralékokban bőséges fedezetet találnak. De nem zárkózott el annak beismerése elől, hogy bevételeink ekszpanziója közeleg határához s azon túl rendkívüli beruházásaink fogantatásánál igénybe kell vennünk majdan a pénzpiac hitelét. Kijelenti azonban, hogy ehhez az expedienshez komoly szükség és elfogadható feltételek nélkül nyulni nem fog.

Ha megemlítjük végül azt a kijelentést, hogy Ausztriával egy méltányos kiegyezést megkötünk — az ő hite szerint — előbb-utóbb sikerülni fog, beszámoltunk e nevezetes expozé első benyomásáról, melyet ránk a maga közvetlenségében és meggyőző erejével gyakorolt.

Végre egy okos szó.

A függetlenségi párt minap lakomát tartott s ezen főképp Kossuth és Apponyi érdemeit ünnepelte. Az itt elhangzott beszédek

messze tulszárnyalják a sablonos politikai nyilatkozatok jelentőségét. Azok, akik a keves szóból is értenek és a sorok között is tudnak olvasni, valami sejtelmes borongás és hazafiúi aggodalom akkordját hallották megrezdülni ezekben a beszédekben. Azok pedig, akik csupán a kategórikus kijelentéseket szokták tudomásul venni és nem hatolnak a szavak mélyebb értelmébe, határozottan észrevehették, mert hiszen lehetetlen volt észre nem venniük, hogy a beszédek éles mementót tartalmaznak azon politikások számára, akik a függetlenségi párt számszerű többségére egészen más politikát alapítanak, mint amit a koalíciós politika invonvált.

Ilyen karakterű például Kossuth Ferencnek az a kijelentése, hogy némelyek oly dolgokra akarják rábíri a kormányt, amelyeknek megoldására hivatva nincs (tudniillik a paktum értelmében), de amelyeknek megoldása ez idő szerint nem is volna lehetséges, ha a paktum nem volna is. Óva int tehát Kossuth, hogy számolni kell a létező viszonyokkal; a függetlenségi párt — ugymond — csorbítatlanul fentartja elveit és törekvéseit, de azokat most összhangzásba kell hozni a tényleges helyzettel.

Hasonló szellem nyilvánul meg gróf Apponyi Albert szavaiban, aki szinte bánatos hangon panaszojja, hogy a nemzeti állam kiépítése elé ezer és ezer akadályt gördítenek kívülről és — sajnos — belülről is. A magyar nemzet történetének igen kritikus epocháját éljük — figyelmeztet továbbá Apponyi — s ezért szükség van a nemzet összes erőinek összefogására és szükség van arra, hogy a nemzeti célok kivívásának eszközeit és módjait az idők követelményeihez és a nemzeti erőviszonyok fejlődéséhez mérjük.

Aki nem akar szándékosan süket és vak lenni, az ezekből a szavakból megértheti, hogy a függetlenségi párt vezetési nemcsak bölcs mérskéltre és önmegtartóztatásra, hanem az igények szigorú megfélemezésére intik elvtársait, hanem rámutatnak azokra

a súlyos nehézségekre is, amelyek a háttérben fölhalmozódnak s amelyek meggondolatlan túlzások és elhamarkodott követelődések mellett könnyen végzetes kalamitásokká tornyosulhatnak.

Nem mondta meg egyenesen egyik államférfi sem, de könnyű kitalálni, hogy azokra a sötét pontokra és fenyegető jelenségekre gondolnak, amelyek napról-napra élesebb körvonalakban bontakoznak ki a szemhatáron. Eddig is tudtuk, hogy egész Ausztria szemközt áll velünk, most már látjuk, hogy a Lajtha felől a szervezett erők óriási tömege vonul fel ellenünk. Amennyi jog van a mi oldalunkon, éppen annyi, sőt annál sokkal több hatalmi és gazdasági erő van a másik oldalon. S ehhez járul, amint Apponyi hangsúlyozta, a belső ellenségek nem kevésbé szervezett akciója, amely hatalmas támasza a külső támadásoknak. A destruktív elemek, a nemzetközi és nemzetiségi csoportok, a bukott rendszer összes hívei mind szövetkeztek és szervezkednek ellenünk s a legválságosabb pillanatokban koncentrált erővel fogják ostromolni pozícióinkat. Elöl tűz, hátul víz, — ez a mi helyzetünk ma a küzdelemben. Felóban minden erőnkre, minden kintartásunkra és főképpen minden bölcsességünkre szükségünk van a megpróbáltatások e nehéz óráiban.

Kétségtelenül erre czéloz Darányi Ignác földmívelési miniszter érdekes beszéde is, aki az igaz magyar ember lángoló hazaszeretével kívánja, hogy Magyarország oly boldog és hatalmas legyen, nem amilyenek a függetlenségi párt óhajta és a jövőben képeli; de éppen azért inti a függetlenségi pártot, hogy tudjon mérsékletet is tanusítani.

Mindezek a komoly hazafiúi figyelmeztetések úgy hatnak, mint a hadvezérek utasítása a harc kezdete előtt. S minthogy nem karddal vivünk most, hanem erkölcsi és értelmi erővel, figyelmeztetések bizonyára azt jelentik: Legyetek olyan bölcsék és körültekintők a tanácsban, mint amilyen vitézek őseink valának a csatatéren; sorakozzatok

lévő csodás alkotást ismertesse, alkalmat nyújt arra, hogy az ember a nagy természettől való függésének tudatával megbarátkozzék és hogy ilyenformán ment maradjon attól a tévhitől, hogy a teremtes az ő kedvéért lett és van. Ennek a tanításnak nem az a czélja, hogy az ember értékét vagy jelentőségét leszállítsa, hanem, hogy az ember és állat között előítélet alkotta nagy örvényt kisebbitse és a minden élő lények iránt való becsülést és szeretetet élessze.

A gyermekeknek meg kell tanulniok, hogy az emberiség az állatoknak mily sok tekintetben tartozik hálaival. Pl. a hód volt a vízépítészet tanítója; a méh munkálatai szolgáltatták az első utmutatást az építés szabályosságára nézve; a madaraktól tanulta el az ember a fonás, és a póktól a szövés és hálókészítés mesterségét; a halak adták az embernek a hajóépítés, a békák pedig az uszás eszméjét. A házépítésnek egyik még ma is szokásos egyszerű módját fecskerakásnak nevezik. De az állatok nemcsak sok irányban tanítói voltak az ember-

nek, hanem a létért való küzdelemben az embernek hű barátjai, szövetségesei és munkatársai. Kutyák és iramszarvasok nélkül az örökös jég birodalmába, tevé nélkül a Sahara homokjának sivatagába sem hatolhatna az ember. A szántóföldeket és erdőket, a gyümölcsösöket és kerteket, a szőlőket és réteket pusztító milliárdnyi rovar-elleneségeivel az ember csak úgy küzdhet meg sikeresen, ha hű szövetségesei, a rovarirtó madarak vannak segítségére.

A földrajzi ismeretek körében is talál a tanító módot, hogy a gyermekeknek az állatok iránt való érdeklődését felkeltse és a különféle államokban vagy nemzeteknél divó népszokások vagy más feltűnő jelenségek összehasonlítására irányítsa a gyermekek figyelmét. A földrajz keretében elrettentő példaképp említést tehet a tanító a Spanyolországban és Franciaországban némely részében még ma is túrt bikaviadalokról, az Angliában gyakorlatban volt, de ma már tilos kakasviadalokról, az apró madarak tömeges és kíméletlen mészárlásáról és fogdosásáról

Olaszországban stb. Említést tehet másrészt arról a megbecsülésről, melyben az állatok pl. Ázsia és Afrika némely népeinél részeseülnek. Szóvá tehető az araboknak a lóhoz való szerete, Sziámban a fehér elefánt tiszteletben tartása, Bombayban és más indiai városokban az állatok számára fennálló kórházak és menedékházak.

A magyar nyelv tanításánál, a gyakorlatok feladásánál és szerkesztésénél, valamint az olvasmányok kiválasztásánál bő alkalom nyílik az állatvédelem eszméinek megkedveltetésére. Az olvasmányok, melyek az egyes állatok természetéről, életmódjáról, értékéről és jelentőségéről, versben vagy prózában szólnak vagy mesélnek, a gyermekekben talán minden egyéb tárgynál nagyobb figyelmet és érdeklődést képesek kelteni és ha a gyermekeknek kell feladatkepen valamiről írni, ismeretéhez és felfogásához mindig legközelebb fog állani az a világ, az állatvilág, mely őt otthon a lakásban és háztájékán, mezőn és erdőn környezi.

SÁMSON JAKAB
Telefon 423. uri szabó Telefon 423.
KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát
honi, angol, scoth és francia különlegességekben
FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készítettnek. 12 49-105
Gyors és pontos kiszolgálást. Gyors és pontos kiszolgálás

mindnyájan, egyesült erővel a nemzeti kormány lobogója alá; gondolatok arra, amit Kossuth Lajos mondott 1848-ban egy történelmi nevezetességű pillanatban:

— Ha van sérelem, ami orvoslásra, van kívánság, amely kielégítésre vár, úgy várjon még ez a sérelem és hallgasson még ez a kívánság, amíg megmentjük a hazát.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Negyven évi szolgálat.** Stépan Miksa magyar királyi főbányatanácsos e hó 15-én tölti be állami szolgálatának 40 ik évét. Tisztelői érdemeinek megfelelő ünnepelésben akarták részesíteni, de az ő kérése folytán az ünnepelés elmarad.

— **A polgári leányiskola ünnepe.** Dömök Erzsébet, a helybeli polg. leányiskola igazgatónője, folyó hó 18-dikán tölti be tanári szolgálatának huszonötödik esztendejét. Ezt a jubilaris évfordulót az intézet tanári kara s az igazgatónő tisztelőinek és tanítványainak nagy serege felakarja használni arra, hogy a buzgó és közkezdveltségnek örvendő urnőnek a nevelés és társadalmi élet terén szerzett bőséges érdemeit méltányolja s szeretetreméltó egyéniségét őszinte tisztelettel és szeretettel ünnepelje. Az ünnepelés az intézet tornatermében lesz. Óhajtottuk volna, hogy városi leánynevelésünk vezetőjének ünnepelése nagyfontosságú hivatásának előkelőségéhez méltóbb keretben és a társadalom nagyobb részvételével folyjon le. De már abban az ünnepelt úrnő szerénysége nem akadályozhat meg, hogy őt elismerésünk és hálaunk teljessége szerint ne üdvözöljük. Kívánjuk, hogy még sok generációt részesítsen szeretetteljes és sikeres működésének áldásaiban.

— **Jancsó-jubileum.** A Jancsó Lajos lelkész és ev. ref. esperes 25 éves lelkészi jubileuma alkalmából rendezendő ünnepély programja következőkben állapított meg: Vasárnap e hó 14-én d. e. 9 órakor Istentisztelet az ev. ref. templomban. Könyörgést mond: Veress Károly gerendi lelkész. Egyházi beszédet mond: Szécsi Ferencz felvinczi lelkész. Imát mond a jubiléus. Az Istentiszteleten közreműködik a marosújvári dalárda. Istentisztelet után az ev. ref. egyháztanács Szabó Albert főgondnok vezetése alatt a jubiléus lelkész lakásán tiszteleg. Délben a kincstári vendéglőben bankett. Az ünnepélyen való részvételre felekezeti különbség nélkül mindenki szívesen látatik.

— **Tíz éves találkozó.** Azok az ev. ref. lelkészek, kik a nagyenyedi theologika-akadémia utolsó évi növendékei voltak, f. hó 10-én városunkban összegyűltek találkozóra. 19-en szédtek el, midőn itt a theologia létezési megszűnt. Közülök 2 meghalt, 8 megjelent és 9-en kimentették magukat. Az akkori theol. tanárok közül jelen voltak: Jancsó Sándor volt dékán, Nagy Lajos és Szilágyi Farkas, Dr. Bartók György püspök és Szécsi Ferencz felvinczi lelkész, kik szintén tanárok voltak, nem jelenhettek meg. A találkozási ünnepély a Bethlen-főiskola dísztermében folyt le. Imát mondott Bíró Sándor székelyudvarhelyi vallástanárnak, utána Tunyogi János magyarlapádi lelkész elnöksége alatt a megjelent tagok élőlívával elmondották életpályájuk eddigi folyamát. Ezután kifejezték azon óhajukat és nézeteket, hogy az erdélyi egyházkerületben a hitélet abban a szellemben vezetessék, melyben az egykori enyedi theol.-akadémia nevelte az ifjú lelkészeket, mely nem más, mint a nagy alapító Bethlen Gábor szelleme. Végül nt. Jancsó Sándor volt dékán intézett szép beszédet — lelkes szavakkal buzdítván a ifjú

lelkészeket, hogy az imént hangoztatott szellemben működjenek nagyhivatású életpályájukon, mely működésre Istennek segédelmét kérte. Az ünnepély befejezte után a megjelentek a „Sisak“ vendéglőben gyűltek össze barátságos lakomára, mely sűrű felköszöntők mellett a multra való visszaemlékezéssel édes bús hangulattal folyt le.

— **A vármegyei számonkérőszék** f. hó 11-én tartotta meg rendes ülését báró Kemény Árpád főispán elnöksége alatt, nt. Szilágyi Farkas a bizottság által kiküldött tag részvételével. A vizsgálat eredményeképpen örömmel győződött meg a számonkérőszék, hogy a Szász József alispán szakavatott, buzgó vezetése alatt egy a központi tisztség, valamint a járási főszolgabírók és a rendezett tanácsú városok tisztviselői kiváló buzgalommal igyekeznek megfelelni nehéz kötelességeiknek. Ezután a megyei árvászeket vizsgálta meg a számonkérőszék s a Tóth Miklós elnök vezetése alatt tapasztalt példás rend felett is teljes melegegészt nyilvánította ki főispánunk.

— **Hank Gyula** p. ú. tanácsos a nagyenyedi állami tisztviselők egyesületében f. hó 11-én felolvasást tartott a köztisztviselők nyugdíjpolitika és segélyező egyesületéről az állami, megyei és városi tisztviselők általános érdeklődése mellett. Azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy ezt a szép felolvasást egész terjedelmében közölhetjük. A közlését lapunk jövő számában kezdjük meg.

— **A tanító-egyesület marosmenti köre** folyó hó 13-án látogatott gyűlést tartott Nagyenyeden. A gyűlést megelőzőleg Veres István tanító az agyagmintázásról tartott előadást. Ismertette a kézi munkának az új tantervben is érvényesülő fontosságát és egyszersmind bemutatta az agyagfeldolgozásának módszerét s általa már elért sikereit. Kövér János elnöki megnyitója után Hollós István pénzügyi titkár értékelte a falusi tanító és tanítóó társadalmi feladatairól s különösen a gazdakörök szervezését és a nép ügyes-bajos dolgai iránt való szíves érdeklődést ajánlotta figyelmükbe. Csaplár Aladár képezde tanár a beszédhibák javításáról tartott érdekes és tanulságos felolvasást. Alapos bevezetésben ismertette a beszédzervek fejlődését s főképpen azokat a beszédzavarokat, melyekhez nem kell orvosi kezelés, hanem a tanító gondos munkájával is javíthatók; ilyenek a selypítés, dadogás, az „r“ és „g“ hangok hibás kiejtése. Az előadókat lelkesen megéljenzették.

— **Gyanus haláleset.** Török István 56 éves ózdi tanító mult hó 21-én meghalt. Elhalálása rejtélyes körülmények között történt és a tanító — a mint sejtik — a veje brutalitásának esett áldozatul. Ugyanis halálát megelőzőleg a szomszédok nagy lármát és fájdalmas jajgatást hallottak a tanító lakásából. Másnap a tanító nem volt képes az ágyból felkelni, harmadnap pedig meghalt. Halotti öltöztetése alkalmával aztán észrevették, hogy teste csupa sebhelyes és ütések nyomait viseli; jelentést tettek a csendőrségnek, s most már a vizsgálat lesz hivatva a rejtélyt kideríteni.

— **Czellővés.** Majláth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök a fennhatósága alatt álló főgimnáziumok igazgatóságait utasította, hogy a felsőbb osztályok tanulói már folyó évtől kezdődőleg rendszeres oktatást nyerjenek a czellővészetben.

— **Járvány.** Marosújváron a kanyaró járványosan fellépén, mindkét óvoda bezárított.

— **Sertésvész.** Vármegyénknek csaknem minden részében vész pusztít a sertések között. Némely községben szörványosan, több helyt pedig járványosan lépett fel a sertésvész.

— **A Kossuth-rumnak ninosen párja,** magyar issza, magyar gyártja. Eredeti 1 li-

teres, 1/2 és 1/4 literes palackokban kizárólag kapható: Nagyenyeden, ifj. Lázár Károly urnál.

— **Alfonz király** az örökös aggodalmak közt élő ifju, dacára az őt fenyegető merényleteknek, mindig jó kedvvel jár kel birodalmában. Ezen bátorságát és jó kedvét annak köszönheti, hogy minden hóban friss töltésű 4 csillagos Cognacot kap a Kecskeméti Cognacgyárból.

— **A visszatetsző szaga** és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Scott-féle Emulsió“-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik.

Nyilt-tér.*

Császarfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsorangu kénes hévívízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kegyelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kegyelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

140 9-10

az igazgatóság.

* Ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részv.-társ.

A Scott-féle Emulsió

minőségében mindig egyforma, mert előállításhoz mindig a pénzzel, ügyességgel és gondnal megszereshető legjobb anyagok használtak. A Scott-féle Emulsió készítésénél kizárólag a legfinomabb norvégiai gyógycsukamájolaj lesz feldolgozva és így a többi alkotórész is mindig csak elsőrendű minőségű. Ennek tulajdonítható, hogy a Scott-féle Emulsió rendkívüli táp- és gyógyerejét az orvos urak is méltatják s ez gyermekeknek és felnőtteknek, valamint a gyöngeség minden elképzelhető eseteiben mint kitűnő tápszert oly gyakran rendeltek. A Scott-féle Emulsió hatástanak erejében messze felülmúlja a közönséges csukamájolajat.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintavál bérmentve szolgál:

203 1-
Dr. Budai Emil „városi gyógyszerára“
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

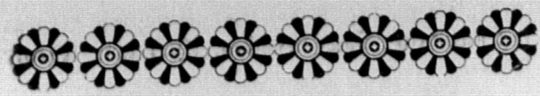
≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡
Kapható minden gyógyszerárban.

Házladási hirdetmény.

Nagyenyeden egy 1051 □-öles beltelek, a rajta levő 5 szobás lakóház és melléképületekkel együtt, szabadkézből eladó.

Értekezhetni dr. Müller Jenő ügyvéd ural Nagyenyeden.

226 1-3

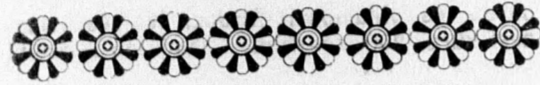
A jövő héten

megjelen a negyvenhatodik évfolyamba lépő közhasznú NAGYENYEDI LŐCSEY SP. LAJOS-FÉLE

1907-10 NAPTÁR 1907-10

Gazdag tartalommal, az erdélyrészi országos vásárok pontos kimutatásával és hasznos tudnivalókkal.

Legolcsóbb naptár. Ára 30 fill.

Sz. 4334—1906.

Árlejtési hirdetmény.

A marosújvári m. kir. főbányahivatal, a désaknai és vizaknai m. kir. sóbányahivataloknál 1907. évben a következő szertári anyagok szükségletnek:

- A marosújvári m. kir. főbányahivatalnál:
 - 6000 köbméter bükkhasáb tűzifa,
 - 8000 kg. kőolaj,
 - 6000 kg. gyertya,
 - 1400 kg. repezeolaj.

- 3500 kg. gépolaj,
- 1000 kg. hengerolaj,
- 1000 kg. parafin kenőcs.

- A désaknai m. kir. sóbányahivatalnál:
 - 4000 kg. gyertya,
 - 4000 kg. kőolaj.

- A vizaknai m. kir. sóbányahivatalnál:
 - 250 köbméter bükkhasáb tűzifa,
 - 600 kg. gyertya.

Ezen anyagok szállítását elvállalni szándékozók felhivatnak, miszerint egy koronás bélyeggel ellátott és vállalatuk után esedékes 5%-nyi bánatpénzzel felszerelt, esetleg csak egyes tárgyakra és hivatalokhoz, vagy az összesre vonatkozó, a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított írásbeli zárt ajánlataikat **f. évi október 30-án** d. e. 10 óráig „Ajánlat anyagok szállítására” feliratu borítékban lepecsételve ezen m. kir. főbányahivatal főnökének adják be.

A petroleum, repezeolaj, gép- és hengerolajra, parafin kenőcsre és gyertyára vonatkozó ajánlatukhoz minták is csatolandók, vagy az ajánló czég megjelölésével a m. kir. főbányahivatalnak bérmentve előre is beküldhetők.

Az általános árlejtési és szerződési feltételek a m. kir. főbányahivatal kiadói, vagy a szertárnok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Marosújvárt, 1906. október hó 9-én.

227 1—2

M. kir. főbányahivatal.

Lányi Lajos

férfi- és női divatüzlete NAGYENYEDEN.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a m. t. városi és vidéki vásárló közönséget, hogy a mai kornak teljesen megfelelő

férfi- és női divatüzletet

nyitottam a **Sándor Miklós úr házában** és azt teljesen új árukkal rendeztem be, miután áruimat készpénzzel és elsőrendű gyárosoktól szereztem be, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **csakis jöminőségű árukat olcsó árban árusíthatok.** Raktáron tartom a következő cikkek, u. m.: női divatszövetek, flanelok, selymek, bársonyok, kartonok, batiztok, francia reláinok, barchetok, vásznak, sifonok, asztalneműek, ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, férfi-íngek, galérok, kézelők, kesztyűk, szallagok, csipkék, téli alsóruhák, cipők, harisnyák, mindennemű kézimunkák iskolásányok részére és hozzávaló pamutok és himzőselymek, sirkoszorúk és temetkezési cikkek, stb. itt meg nem nevezhető áruk. Pontos és szolid kiszolgálással szíves pártfogást kér:

tisztelettel **Lányi Lajos.**

Minden vevő 20 korona készpénz vásárlásánál ingyen kapja **életnagyságu fényképét,** csak a keretért fizet 3 koronát. A kép bolti ára 20 korona lenne. 224 2—10

<p>Pontosság! Lealkalmazhatóság!</p> <p>Saját érdekében hirdessen kizárólag</p> <p>LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 41.</p>		<p>200 napra kizárólagos képviselő!</p>	
<p>Requiny-féle RÓMAI VÉR-TISZTÍTÓ-SZÖRP páratlan szer minden bőrbajnál, bujalkóránál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító. Nagy üveg 3 kor., 3 üveget 9 kor. utánvétellel küld! REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII., Kúli-ó Kerepesi ut 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERŐ egyedüli készítője. Érdekes prospektus ingyen!</p>	<p>KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMÁST- árak csak akkor valódiak. VALÓDI SZEPESSEGI VÉDŐJEGY ECHT ZIPSER házen védjeggyel vannak ellátva.</p>	<p>VÉRSEGENYSÉG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a KRIEGER-FÉLE TOKAJI CHINA-VASBOR. Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért. Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban. Postán küldi: KORONA-GYÓGYSZERTÁR Budapest, Kalvin-tér.</p>	<p>TUDOBÁJOSOKNAK és mindenkinek, aki köhög, rekedt, páratlan szolgálatot tesz a Halápi-féle hársfamezszörp Mintavéget 3 koronáért küld APOSTOL-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 64.</p>
<p>PLATSCHEK VILMOS elismert legolcsóbb, legszolidabb FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).</p>	<p>A világot bámulatba ejti a Hammond írógép. Kizárólagos elárultók: FABAGÓ TESTVÉREK Budapest, V., Arany János-u. 8. Kérjen mindenki prospektust!</p>	<p>Szeplő, májfolt, pattanás, miteszer, ráncok eltűnnek az arczról a valódi angol BALASSA FÉLE UGORKATEJ szépitőszerelemmel való bekenés által. Egy üveg ára 2 korona. Hossz ugorokassággal 1 k. pudor 1-20 k. Főosztály: BALASSA KORNÉL gyógyszerész deák hely: Budapest, Andrassy-ut 47.</p>	<p>KATZER -féle részv. társaság megóvó-intézete az első és legnagyobb 1/2 millió részvény-tőke. Budapest, Ó-utca 42. 44 (saját ház), 45, 46, és Uj-utca 43. Katzer szörmeárul az egész világon el vannak terjedve és elsőrangúak.</p>
<p>KISS SZERENCSEJE NAGY VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET KISS KÁROLY és TÁRSA BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13.</p>	<p>BABYMIRA-CRÉM legjobb szer kiftések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipallott bőr gyógyítására. Egyedüli készítő: BRODJOVIN H. GYÓGYSZ. ZÁGRÁB 5 doboz ára bér. 8 K 20 f., 10 doboz 5 K 80 f.</p>	<p>Pacific TOTÁS KÉSZÍTMÉNY tojás-sárgája helyett használandó a sütés és főzésnél. NAGY MEGTAKARÍTÁS. Kapható minden főszertüzletben és drogeriában. Készíti: STROBENTZ TESTVÉREK, R. I. vegyszerű gyára, BUDAPEST.</p>	<p>„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjeggyű férfi-nyakkendő, kitűnő magyar Ipari PÁRIS SZÁLLODA Szállodás: Simon Pál Budapest, VI., Váci-körút 25. sz. 100 szoba 2-20 K-tól feljebb. Kiszolgálásnál és villanyvilágításnál együtt. Fürdők, álmagán kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hálóknál.</p>
<p>A DREZDAI MOTORGYÁR részvénytársaság benzin-, gáz-, szivógáz-motorral és benzin lokomóbiljai szakkörökben elismert legjobbak az összes gyártmányok között. Vezető igazgató: GELLÉRT IGNÁC és Tsa Budapest, VI., Teréz-körút 41. Prospektus ingyen.</p>			

Az ország legnagyobb barackfőzése.

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszifinomítógyár
 — KECSKEMETEN. —

Legfinomabb italkülönlegességei:

Barack Barack Barack
 pálinka. cognac. crème.

Tulipán-likör. Tulipán-cognac.

Radial alixir.

Kecskeméti gyomorkeserű.
 Kecskeméti 48-as likör.
 Kecskeméti menyecske likör.

Mindenütt kapható!

Vezérképviselő: SZIGETI SAMU, TORDA

Főzdei állandóan üzemben.

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel
 kiadóhivatalunk.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-l.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöhíteli pénzintézetek részvényeire.

Vásárol és elad értékpapírokat.

Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.

Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.

Váltókat az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6%, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.

Betétet 4 $\frac{1}{2}$ % kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 80—104

Valódi francia

színházi látcsövek

csekély havi

részletfizetésre!

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED

Budapest, VI., Eötvös-utca 32.

Látcső-árjegyzék ingyen és bérmentve.

NAGY JENŐ

szájpad nélküli műfog-spezialista
 KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpadnélküli természetesen szilárdan álló fogakat
 16 koronáért. 77—104

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

118 47—50

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.